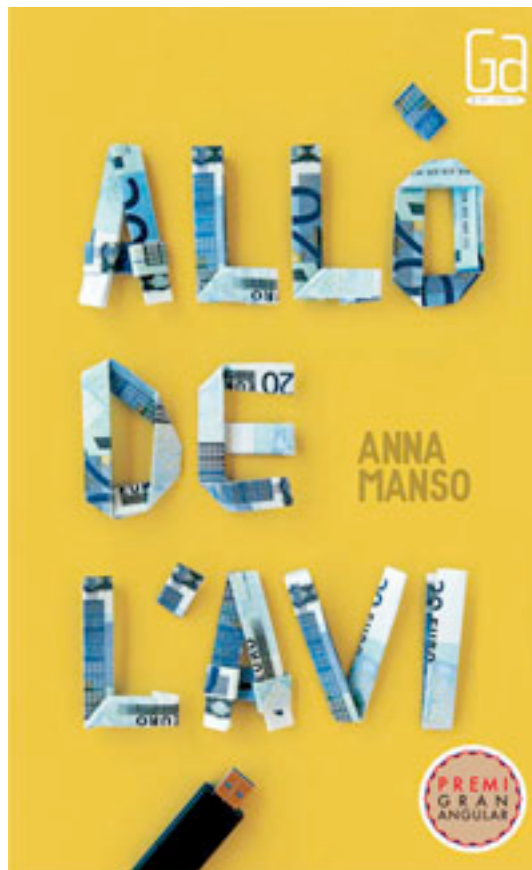

¿Qui espolii últim espoliarà millor?

Andreu Sotorra

Anna Manso. «Allò de l'avi». Disseny de la coberta: Marta Mesa. Col·lecció Gran Angular. Editorial Cruïlla, Barcelona, 2017. A partir de 14 anys.

L'atzar o la programació anàrquica de crítiques pendents ha fet que llegís aquesta novel·la de l'escriptora i guionista Anna Manso (Barcelona, 1969), premi Gran Angular de literatura per a joves, coincidint amb l'inici del llarg judici sobre l'anomenat Cas Palau, la història de saqueig econòmic públic sense precedents en la història de la Catalunya moderna i que des de fa vuit anys ha fet trontollar

els fonaments del «som i serem... tant si es vol com si no es vol».

Per molt que l'autora maquilli amb bona intenció i una bona dosi de prudència el nom del presumpte corrupte i no faci una transcripció fidedigna ni periodística de l'espoli que capitanejaven els dos principals implicats en el cas, els coneguts Fèlix Millet i Jordi Montull, a ningú no se li escapa que parla d'un dels dos avis que són ara a les portes de la garjola —que no fóra estrany que evadissin per l'edat!—, i que encara no han demanat perdó públic i tenen la barra de passejar-se un a l'estil Pinochet amb cadira de rodes ni que uns dies abans se'l veiés caminant ben flamenc per Barcelona i un altre en ple estiu fumant havans a pit descobert en una cala de les Illes i explicant ara amb un somriure als llavis, quan ja és a la cadira dels acusats, el trist paper de xivato.

Els lectors que coneguin el Cas Palau no podran evitar, doncs, mentre llegeixin la novel·la, de veure-hi entre línies les imatges modernistes del Palau de la Música Catalana o els rostres dels dos principals implicats en l'espoli.

Esclar que la novel·la també pot ser llegida amb ulls globals i veure-hi, darrere del personatge anomenat Canoseda, a través del seu nét —víctima col·lateral dels fets— molts altres professionals de guant blanc d'aquí i d'arreu del món que, des del crac del 2008 ençà —del crac del 1929 ja no se'n recorda ningú— han sortit a la llum pública i són personatges habituals de les pantalles d'ordinador i taules de treball de policies anticorrupció, fiscals, advocats i procuradors... que malgrat la dita creixen com bolets a causa de les circumstàncies judicials i no van a l'infern ni sols ni de dos en dos.

Però «Allò de l'avi» és alguna cosa més que un testimoni en clau literària de la corrupció i de l'estafa. El jove protagonista, en Salva, nét del també protagonista, l'avi Canoseda, viu la seva adolescència enlluernat pel mite del prohò que porta el nom del seu pare i el d'ell mateix. I un dia, de cop i volta, aquest mite s'ensorra. I és aleshores —han passat una setantena de pàgines de la novel·la— que la trama comença de debò, quan el jove nét, en Salva, rep les conseqüències de la influència mediàtica de la feina d'espoli feta pel seu avi a la Fundació que presidia, és també quan pateix assetjament escolar, i és quan s'agreuja el daltabaix familiar amb els pares que ja vivien separats tot i que en relació amical.

Podem dir, doncs, que la novel·la té aquests altres vessants: l'estricta vessant documental basat en fets reals i el vessant més de ficció que l'acosta a la temàtica que interessarà més els lectors joves: ¿com reacciona en Salva davant la coneixença del cas del seu avi i com resol el dilema que se li presenta entre mantenir el lligam de sang o trencar-hi per sempre?

És aquesta, per mi, la reflexió més interessant de la novel·la d'Anna Manso —potser perquè el que es refereix als tripijocs de l'avi un ja se'ls coneix gairebé de memòria ni que sigui per deformació professional— i és també el que fa que la trama d'«Allò de l'avi» entri en el terreny més psicològic i que deixi una porta oberta a pensar com reaccionaria cada lector si es trobés en un cas similar, quan fa dir al jove protagonista: «Potser ja hem fet la nostra tria. Estimar-lo, respondre els seus missatges de tant en tant, posar un oceà pel mig, i no tornar-lo a veure mai més.»

És a dir, malgrat el que es decideix, ningú no pot fugir mai del seu passat ni de l'herència que tragina com unes alforges tota la vida, ni que no hagi passat per cal notari ni hagi pagat, per aquesta herència no desitjada, cap impost de transmissió patrimonial.

Enllaços d'interès

(per visionar-los, cal descarregar abans el PDF de la crítica):

Videoreportatge sobre la Jornada de Portes Obertes del Palau de la Música Catalana, de Barcelona, el desembre del 2016, on van assistir unes 6.000 persones de totes les edats que van poder interactuar i posar a prova les seves qualitats musicals i de veu amb diversos cantaires de l'Orfeó Català. <https://youtu.be/1AreOR-gTIE>

Videoreportatge amb imatges de l'arquitectura modernista del Palau de la Música Catalana, projecte de Lluís Domènech i Montaner, construït entre els anys 1905 i 1908, finançat per industrials i financers catalans de l'època, en l'espai que havia estat el claustre de l'antic convent de Sant Francesc, al barri vell de Sant Pere de la ciutat de Barcelona. https://youtu.be/GMgZAOSW_94
